

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Tim Weaver
NO ONE HOME

Copyright © Tim Weaver, 2019

First published by Michael Joseph, 2019

Translation rights arranged by Darley Anderson Literary, TV & Film Agency

All Rights Reserved

Translation Copyright © 2021 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04083-8

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

TIM VIVER

**NIKOĐ NEMA
KOD KUĆE**

Preveo Mirko Bižić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2021.

Za Linskotove

I D E O

SELO

1

Na tabli je pisalo: *Dobro došli u Blek Gejl.*

Tabla je bila izandala i izbledela od dugog vremena dok je kao čuvar stajala ispred kapije na ulazu u selo. Ljubičasti šafrani bili su posuti poput dragulja po travnatoj uzvišici na kojoj je stajala, a iza nje je blatnjava staza prošarana kamenjem vodila do farme i tri kuće izgrađene u polukrug. Sama farma bila je skromna, opasana ruševnim zidom od kamena, ozidanim bez maltera, mestimično obraslim mahovinom i napola zaklonjenim korovom, koji je takođe okruživao i kuće. Ali s druge strane zida, usevi su se pružali preko vresišta kao ogromni prekrivač od zakrpa.

Sastao sam se sa Rosom Perijem nadomak Grasingtona, pijačnog gradica trideset kilometara južno od Blek Gejla, i pratio ga dovde. Što sam dalje vozio i više se uspinjao, po bankinama uskih puteva s jednom trakom bilo je sve više narcisa. Ipak, čak i u martu, zima se još nije sasvim povukla. Kada sam parkirao svoj audi pored Rosovog rendžrovera, pogledao sam na sever, prema središtu vresišta, i video brda i dalje obojena prugama snega.

Ros me je sačekao pored svog vozila, obučen u elegantno crno odelo i jarkocrvenu vetrovku. Na džepu na prsima vetrovke bilo je izvezeno NEKRETNINE „KONOR I PERI“ / JORKŠIR. Malo sam čitao o Rosu: bio je mlad, dvadeset šest godina, ali već suvlasnik agencije za nekretnine, i jedan od najpoželjnijih neženja u zapadnom Jorkširu, sudeći po oceni lokalnog časopisa. Bio je krupan, tamne kose i kože boje masline, što je nasledio od svoje majke Frančeske, koja je rođena i odrasla u Firenci.

Tri kuće bile su otprilike iste veličine, a takođe sazidane na isti način – od kamena i maltera, s krovovima od škriljca i dvostrukim garažama, kao i dvorištima u obliku slova U, savijenim napred i sa strana kuća. Bile su međusobno razdvojene drvenim ogradama, kroz čije su dašćice izbijali

ceveće i loza, tako da je svaki plac zadržavao određenu meru privatnosti. Ali ta privatnost bila je uglavnom iluzija: gradnja je bila izuzetno lepa – velike četvorosobne kuće – ali su bile dovoljno blizu jedna drugoj da je skoro nemoguće živeti tu a da se ne slažete s komšijama.

Farmerska kuća širila se iza jedne od tri tipske kuće. Bio je to dugački jednospratni bungalov. Ona je takođe bila sagrađena od kamena, ali imala je krov od trske i bila je u malo lošijem stanju. Oko nje su bile nasumično i neuredno razbacane bale sena i nagomilane traktorske gume. Pored prednjih vrata bilo je prevrnuto korito i dve probušene kante za vodu. Ali ništa nije moglo sasvim da pokvari vidik: gde god bi čovek pogledao, u daljini su se talasala brda, a tamno prolećno nebo kao da se pružalo u beskraj.

„Koja je kuća vaših roditelja?“, upitao sam Rosa.

„Ona.“ Pokazao je nama najbližu kuću. Ja sam već video slike kuće tokom svog istraživanja, a takođe i u policijskom dosijeu, do koga sam uspeo da dođem, ali pošto su sve izgledale isto, hteo sam da budem siguran. „Uselili su se pre tri i po godine“, dodao je.

„Očigledno su tražili neko mirno i tiho mesto.“

Ros se osmehnuo, ali osmeh mu je bio tužan i činilo se da mu se teško pojavio na licu.

„Voleli su ovaj deo sveta“, tiho je rekao pretražujući brda pogledom. Najbliže selo bilo je kilometar i po prema istoku. Između su bila samo polja i kameni zidovi. Druge kuće bile su raštrkane malo dalje, kao mrlje na jutarnjoj svetlosti, a u daljini – tek nešto više od nekoliko poteza slikarske četkice – videli su se pepeljasti obrisi varošice. Dimnjaci. Krovovi. Telegrafski stubovi.

„Pre ovoga“, rekao sam ja, „živeli su u Mančesteru – da li je to tačno?“

„Ne, nekih trideset kilometara od grada, u selu Denšo.“

„Jesu li tamo bili srećni?“

„Živeli su u istoj kući dvadeset jednu godinu. U kući u kojoj sam i ja odrastao.“ Skrenuo je pogled ka meni. „Oni su uvek izgledali srećno, gde god da su bili.“

Stegao je usta – u pokušaju da deluje stoički – a onda su ga oči smesta odale kada je ponovo pogledao u njihov dom. Počeo je da trepće malo brže, očigledno ne želeći da stoji tu, preda mnom, sa suzama u očima. Poštedeo sam ga bilo kakve neprijatnosti prošavši pored njega, prišavši kući. Malo po strani, video sam sivi mercedes parkiran ispred garaže, a zatim i delić bašte iza kuće.

„Kako to da je auto još ovde?“, pitao sam Rosa.

On je slegao ramenima. „Policija ga je odvezla na neko vreme, a onda – kad su završili sve svoje provere – vratili su ga ovamo. Znam da zvuči uvrnuto, ali nisam znao šta da radim s njim kada su ga vratili. Nisam želeo da ga vozim, jer bi to samo...“ Začutao je. *Prizvalo ružne uspomene.* „Ali nisam hteo da ga prodam, za slučaj da mama i tata jednog dana jednostavno uđu na prednja vrata.“

Ništa od toga nije zvučalo čudno. Čuo sam nešto slično, više puta ponovljeno, u slučaju svake nestale osobe na kom sam ikada radio. Pomisao da bi voljene osobe mogle da se iznenada opet pojave, iznebuha, čak i decenijama kasnije, bila je moćna i bilo je nemoguće osloboditi je se.

Ponovo sam se okrenuo prema kući i video zastakljenu sobu sa svetlarnicama i krovom od sivog škrljca sa zadnje strane kuće, a onda sam odnekud, van domašaja pogleda, čuo kako se vetrokaz okreće, a njegovo tiho škripanje zvučalo je kao povređena ptica.

„Šta je s komšijama?“, pitao sam. „Svi su se slagali?“

„Da“, potvrdio je Ros, ponovo stajući pored mene i povrativši pribranost, „dobro su se slagali. Zbog toga su mama i tata toliko voleli da žive ovde. Nije to bila samo kuća, to je bilo sve zajedno. Osmoro njih – četiri bračna para – uvek su se družili kao grupa. Večere, noćni izlasci, ručkovi u pabovima. Mislim, bukvalno već prve godine kad su se doselili – kada sam ja otišao u Australiju za Božić – svi su se komšijski okupili na drugi dan Božića.“

Pogledao sam desno, niz ostatke staze pored treće kuće, iza koje se videla farma. Svaki plac je imao svoj prilazni put, a ispred dva od tri su bila parkirana kola. Perijevi su imali mercedes, a ljudi u drugoj kući porše kajen. Ovde gore je bilo mnogo novca, a još više ga je bilo na farmi; ona je možda izgledala manje doterano od kuća, ali pored traktora i sve prateće mehanizacije, ispred farmerske kuće bio je parkiran nov novcat lendrover defender.

„Jednostavno ne razumem šta se dogodilo s njima“, rekao je Ros.

Na trenutak sam gledao u njega. Bio je u savršenom okviru za sliku, iza njega je bila kuća njegovih roditelja, sa upadljivo preraslom travom ispred nje, a mračni prozori davali su jasan nagoveštaj praznih prostora u kući. On mi je preko telefona rekao da pokušava da održi kuću u dobrom stanju, travnjak pokošen, sobe uredne, ali to je bilo teško jer ga je bolelo i da samo otključa ulazna vrata. Njegovi roditelji su nestali bez traga i glasa još pre dve i po godine.

Ali oni nisu bili jedini.

Kada sam ponovo pogledao u ostale dve kuće, i zatim ponovo prema farmi, video sam da su prozori podjednako mračni kao kod Perijevih, a bašte podjednako zarasle. To je bilo ono što je činilo razmere ovog slučaja toliko pretećim.

Nisu nestali samo Perijevi.

Nestalo je celo selo.

2

Pre nego što sam se sastao sa Rosom Perijem, sreo sam se s još nekim.

Stigao sam kasno u turobni hotel na auto-putu, gde je on odseo. Vožnja od Londona je bila loša, putovanje je bilo isprekidano brojnim radovima na putu, i dok sam prolazio preko pustog parkinga, a kiša pljuštala po asfaltu, spazio sam ga na jednom prozoru delimično ocrtanog iza tanke bele zavese. Izgledao je kao duh, oblik koji se pojavljivao i nestajao, i na neki način, on je to i postao; ali taj duh je bio ono prvo što me je zainteresovalo za Blejk Gejl.

Njegova opsesija sada je postala moja.

Predvorje je bilo sasvim obično, a ženu za pultom recepcije nije zanimalo ko sam ja i zašto sam došao ovamo. Uopšte nije podigla pogled, nije se čak ni pomerila, a lice joj je bilo belo od sjaja monitora. Iz zvučnika pored svirala je neka dosadna muzika, ali sam kroz kišu i neprekidno brujanje saobraćaja uglavnom mogao da čujem samo kuckanje njenih prstiju na tastaturi.

On je sedeo na pola puta niz hodnik pun automata za kafu i slatkiše, držeći plastičnu šolju iz koje se dizala para. Noge su mu bile prekrštene i, bilo zbog ugla pod kojim je sedeo, ili zbog osvetljenja, izgledao je manji nego poslednji put kada sam ga video. Pokušao sam da se setim kada je to bilo i shvatio da ga, uprkos tome što sam bar po četiri puta nedeljno pričao s njim telefonom, svake nedelje protekle tri i po godine, u stvari nisam video uživo trinaest meseci. Pre danas, nismo imali mnogo izbora: on je živeo izolovan u ribarskoj kolibi u južnom Devonu, koja je nekada pripadala mojim roditeljima, a sada meni, i živeo je tamo u tajnosti, pod lažnim imenom Brajan Kenedi. Njegovo pravo ime bilo je uklesano na spomeniku na groblju u severnom Londonu, a dole ispod zemlje bilo je zakopano telo koje je navodno njegovo. Sve je to bila laž. On je režirao

sopstvenu smrt, a ja sam mu pomogao u tome, i ako bi iko ikada saznao istinu, obojica bismo završili u zatvoru. Zato se on od tada klonio interneta i mobilnih telefona – bilo čega što bi ga dovelo blizu društvenih zbivanja – a sve njegove račune sam plaćao ja, jer on nije imao račun u banci, i dogovorili smo se da se nikada ne srećemo osim ako je to apsolutno neophodno.

Proveo sam tri dana pre dolaska iz Londona – i čitavu vožnju ovamo da se vidim sa Rosom Perijem – pitajući se da li ono što radimo ovde može da se nazove neophodnim.

Na kraju sam svejedno došao.

On je ustao i krenuo prema meni. Otkad se preselio u Devon, radio je na ribarskoj barci i bio je plaćen u gotovini da isplovlja na Lamanš, u lov na osliće, bakalare i haringe. Od toga je postao vitak i žilav, sušta suprotnost svom izgledu pre nego što je ceo svet obmanuo da je mrtav. U to vreme je bio pandur; i to dobar pandur. Radio je na ubistvima u Londonskoj policiji skoro dve decenije, i iako neumoran, bio je gojazan jer je živio na lošoj hrani i adrenalinu. Neko vreme pred kraj u sve to se neprimetno prikralo i piće. Sada je bio u ranim pedesetim, ošišao je riđu kosu do glave, lice mu je bilo zaraslo u gustu bradu, ali bilo je teško reći da li izgleda starije ili mlađe: fizički je bio u boljoj formi, ali lice mu je bilo izborano, a te bore kao da su bile urezivane nožem. To mu je davalo umoran izgled nekoga ko je trajno uplašen svoje prošlosti.

„Zvuči kao da si pošao na opuštajući izlet u brda“, rekao je dok smo se rukovali. Dvapat me je zvao s hotelske telefonske govornice da proverim gde sam; drugi put me je zatekao u automobilskoj koloni dugačkoj šest kilometara. Uzeo je svoju kafu iz aparata i pružio mi je kao da nazdravlja: „Ipak, posle sveg ovog vremena, nalazimo se na stvarno otmenom mestu.“

Ja sam se osmehnuo i pogledao kroz zavese prema praznom parkingu. Kiša je nastavljala da pljušti u žestokom i nepopustljivom ritmu.

„Da li si se juče dovezao ovamo taksijem?“, pitao sam ga.

„Da, sa stanice u Nersboru.“ Otpio je gutljaj kafe, pretražujući pogledom predvorje preko ivice šolje, a onda je – veoma tiho, spuštenim glasom – rekao: „Prijavio sam se juče u tri i zatim sedeo na prozoru u svojoj sobi celo veče, posmatrajući. Ovde je prošle noći prenoćilo samo još dvoje ljudi, a oboje su već otišli. Danas po podne se niko nije prijavio. Tamo pozadi su četiri automobila, i svi pripadaju osoblju, uključujući i nju.“ Pokazao je na ženu na recepciji. „Ona je najpravnodušnija osoba koju

sam ikada sreo. Bukvalno je boli dupe ko dolazi i odlazi jer je previše zauzeta slaganjem pasijansa na svim kompjuteru. Ovde vlada potpuno mrtvilo. Biću dobro.“

Ja sam klimnuo glavom, ali sam svejedno ponovo pogledao prema parkingu.

„Da li su zatvorili sve supermarkete u Londonu, Rejkeru?“

Ja sam se namrštio. „Kako to misliš?“

„Mislim, izgledaš mršavo.“

„Mnogo trčim“, rekao sam.

„Stvarno?“

„Idem na Njujorški maraton u novembru.“

On se osmehnuo. „Ozbiljno?“

„Išao sam i na Londonski, i na Pariski s Derin 2006. Išao sam i na Maraton dva okeana kada sam bio u Kejptaunu. Uživam u vežbanju. To me drži fokusiranim.“

On je klimnuo glavom, ali ništa nije rekao.

Obojica smo znali zašto.

Moja supruga Derin umrla je u novembru 2009. godine – imala je samo trideset četiri godine – posle duge borbe s rakom, a onda sam, pre tri meseca, za Božić, dobio slučaj koji me je ponovo uvukao u njenu smrt. Taj slučaj me je zamalo ubio – zapravo, skoro da me je bukvalno uništio – i od tada sam čitave mesece proveo pokušavajući da se oporavim od toga i vratim u neku vrstu ravnoteže. I tako – iako sam oduvek bio trkač, uglavnom sam trčao na kratke staze i to koristio kao zamenu za vežbanje u teretani – počeo sam standardno da trčim 25 kilometara, od mog doma u Ilingu, južno kroz Kju, a zatim preko severnih oboda Ričmondskog parka. Volim usamljeničku prirodu trčanja, vreme koje tako provodim sam, način na koji mi to pročisti glavu i umiri misli; a pošto to volim, radim to sve više.

„Bolje bi bilo da još jednom prođemo kroz ceo slučaj“, rekao sam.

„Sve je u sobi.“

Krenuli smo prema liftu. Čim su se vrata zatvorila, rekao sam mu: „Tvoja nova lična karta biće gotova za nekoliko dana.“

Ovog puta je samo klimnuo glavom.

Do sada je to već bila samo rutina: još jedno novo ime za još jedan odglumljeni život.

Soba mu je bila na samom kraju hodnika, na drugom spratu. Sklonio je znak NE UZNEMIRAVAJ sa kvake, izvadio ključ-karticu i provukao

je kroz čitač. Obojica smo se instinktivno osvrnuli, a onda sam pošao za njim unutra.

„Dakle, počećeš da me oslovljavaš po tom imenu koje ću sledeće dobiti, kakvo god ono bilo?“, pitao je gurajući karticu u utičnicu. Svetla u kupatilu i spavaćoj sobi su zatreperila i uključila se. I pre ovoga smo pokušali da uđemo u rutinu da ga oslovljavamo samo po imenu koje smo poslednje dogovorili – Brajan Kenedi – ali to nikada nije delovalo prirodno.

„Ne“, rekao sam. „Za mene ćeš uvek biti jednostavno Kolum Hili.“

Kolum Hili.

Njegovo pravo ime nosilo je težinu. Bilo je toliko pređenog puta povezanog sa njim, takvog gneva i tragedije i tuge, a ipak – dok se osmeh pojavljivao na ivicama njegovih usana – bilo je jasno da je ovo oduvek želeo; želeo je da se vrati, pravi on, pa makar to bilo i samo vreme kada smo nas dvojica sami, da se vrati u deo svog života koji je imao najviše smisla, kada je imao strukturu porodice i karijere.

„Hvala, Rejkeru“, tiho je rekao.

Ja sam pogledao u zidove.

Sklonio je u stranu pisaći sto, televizor, komodu i stolicu. Skinuo je sliku sa zida. Ispod nje je popunio ceo zid, svaki kvadratni centimetar: zalepio je fotokopije, fotografije, odštampane listove iz kompjuterskog štampača, isečke iz novina, naslovnice i rukom ispisane cedulje, koje nikome osim nas ništa nisu značile. Ovo je bila samo naša opsesija.

Na vrhu, na papiru iz hotelskog rokovnika, bio je naslov svega toga.

Blek Gejl.

Kada je on prvi put pomenuo ideju da proverimo šta se dogodilo u selu, ja sam odbio. Odbio sam i mesec dana kasnije, iako sam znao da on ljudi zaglavljen u hotelskoj sobi na severoistoku; preselio se ovamo iz Devona, što je bila sigurnosna mera kada je jedan novinar počeo da njuška po mom životu. Na kraju mi je sinulo da ima smisla dati Hiliju nešto čime će se pozabaviti, pošto bi tada bilo manje verovatno da će postati neoprezan, a u to vreme sam došao do svih informacija koje su sada bile prikazane na zid u njegovoj sobi. Zato sam mu, kao mirovnu ponudu, a možda i kao izvinjenje, sve prosledio u Njukasl u pokušaju da ga nateram da ostane fokusiran, ali i da mu pošaljem poruku: i dalje nisam bio spreman da se umešam. Nestali ljudi oduvek su bili moj život, suštinski važni za mene kao krv koja mi teče kroz vene, ali moj poslednji slučaj me je gotovo ubio. Nisam se osećao spremnim za nešto ovakvih razmera,

a zamisao da radim na slučaju s Hilijem izgledala je kao vrlo loš način vraćanja u svakodnevicu.

Ali upravo u tome je i bio problem: kada vam je nešto u krvi, toga nikada ne možete zaista da se oslobodite. Mogu to da poričem neko vreme – ili bar da pokušam da poričem – ali poriv će uvek ostati prisutan. Zato sam ga ovog puta, kad smo razgovarali telefonom pre tri noći i on ponovo pomenuo Blek Gejl, pustio da mi priča o tome. Čim sam spustio telefon, počeo sam da proveravam. A onda sam se sutradan probudio i shvatio nešto: ovaj posao me je ranije skoro uništio, ali me je takođe i spasao. Izvukao me je iz mraka posle smrti moje žene. Dao mi je fokus, održavao me, naučio me kako da živim. Bio mi je kao disanje.

Tako sam se osećao normalno.

„Išli smo jednom tamo s klincima“, rekao je Hili, a udaljenost u njegovom glasu me smesta vratila nazad. Ton tog glasa bio je protkan patnjom zbog davno prošlih događaja. Gledao je u sliku Blek Gejla. „Mislim, ne ovde, nego u Jorkšir Dejls. Odseli smo u nekom mestu blizu Malam Kouva.“ Još jedan osmeh se pojavio i nestao. „Lin je uvek bila opuštena; jednostavno bi se složila sa svime što Džema i ja odlučimo. Ali dečaci...“ Ispustio je zvuk kroz zube, zabavljen, a zatim emotivniji. „Cele nedelje su samo kukali. U svakoj šetnji, na svakom mestu gde bismo ih odveli.“

Na trenutak sam ga posmatrao. Mutna svetlost sobe odražavala se u njegovim očima. Nije bilo animoziteta u njegovom glasu. Samo tuge zbog onoga što je usledilo, zbog svega što je izgubio.

A pre svega je izgubio porodicu.

„Voleo bih da mogu da pođem s tobom“, rekao je Hili.

Bilo je teško oćutati, a još teže insistirati da ne pođe. Zato sam napomenuo da je najbolje mesto za njega ovo ovde, u sobi rezervisanoj na lažno ime, gde ga se niko neće sećati niti ga pitati ko je on. Kada čovek ne bi trebalo da postoji, rizikuje sve čak i vozeći se negde u nedodiju.

I pored toga, bolelo me je da mu uskratim tu priliku; da nije bilo Hilija, ne bismo stigli ni ovoliko daleko. Pre nego što je bio primoran da se preseli, uveče, vikendom, sam u staroj kolibi mojih roditelja, bez pristupa internetu, trošio je novac zarađen na ribarskoj barci plaćajući fotokopije, knjige i autobuske karte do lokalne biblioteke. Tamo je održavao svoje mentalno zdravlje čitajući novine, koristeći njihove kompjutere za pristup internetu, čak i za prastarim čitačima za mikrofilmove, da bi proučavao stare nerešene slučajeve. Tamo je pronašao i ovaj. Da ceo svet nije verovao

da je mrtav, ovo bi upravo bila vrsta slučaja na kom bi radio. Umesto toga je pozvao mene i rekao mi da to proverim, sve vreme znajući da će on – kakav god doprinos bude dao – postojati samo u senkama.

Poneo sam ranac sa sobom iz kola, i kada sam ponovo pogledao u zidove, podsetio sam se vremenskog sleda događaja u Blek Gejlu počev od pre dve i po godine, koji je Hili konstruisao, pa mu pružio torbu.

„Šta je ovo?“, pitao je on uzimajući je.

„Odštampani izveštaj o policijskoj istrazi. Jedan od mojih starih izvora u Londonskoj policiji mi ga je poslao imejlom, ali stigao je tek jutros, tako da nisam imao prilike da ga detaljno proučim.“

On je otkopčao torbu i izvadio svežanj papira.

„Mislio sam da bi ti mogao da ga pregledaš dok sam ja napolju“, rekao sam.

„Ovaj izveštaj bi mogao da bude pun pogodak, Rejkeru.“ Hilijevo lice je porumenelo od uzbuđenja dok su mu prsti prelistavali stranice dosijea.

Ja sam prišao bliže zidu. „Možda.“

Na sredini je bio prikacen isečak s naslovne strane novina.

Ili možda ne.

Na fotografiji je bila farmerska kuća u Blek Gejlu, snimljena s početka zemljane staze, sa ostalim kućama na ivici kadra.

KUĆA DUHOVA.

3

Razmišljao sam i dalje o hotelskoj sobi s blekgejlskim slučajem prikačenim na zidove kada me je Ros Peri pitao: „Hoćete li da uđete u kuću?“

Pogledao sam ostale kuće u selu, pa opet onu njegovih roditelja. Stvarno sam želeo da je istražim, ali sam prvo hteo da ostanem još malo napolju, da posmatram pejzaž i steknem utisak o samom Blek Gejlu. Struja je u kućama ionako bila isključena, što je značilo da je malo verovatno da unutra bude imalo toplije. Prišli smo bliže, u zaklon trema Perijevih.

„Kada ste shvatili da se nešto dešava?“, pitao sam ga.

„Nazvao sam mamu 1. novembra“, rekao je Ros. „Kao što sigurno znate, to je bio kraj 2015.“

„Ali ona se nije javila?“

„Ne. Nije se javljala ni na fiksni ni na mobilni, pa sam pokušao da pozovem tatu na mobilni. Ali ni on se nije javio. Mama skoro pa uopšte

nije ni koristila svoj telefon, ali da se tata ne javi... to je već bilo neuobičajeno.“ Slegao je ramenima, a oči su mu bile vlažne. Bilo je teško reći da li su to suze ili je u pitanju hladnoća. „Kako bilo, mislim da tada nisam tome pridao neki značaj. Mama je išla kod doktora nekoliko dana pre toga, jer je morala da razgovara s njim o lekovima za pritisak – tako da sam samo proveravao kako stoje stvari. Pomislio sam da su jednostavno izašli na ručak ili tako nešto.“ Još jednom je slegao ramenima, ali ovaj put manje sigurno. „Postoji jedan kantri klub u Skiptonu, koji su oboje voleli.“

Vetar se ponovo pojačao i zatresao je stubove oграда između kuća. Kiša me je bockala po koži, a zatim susnežica. Počeo sam da hvatam beleške, zaklanjajući notes od vlage.

„Pokušao sam ponovo da ih pozovem uveče, i onda još jednom ujutro. Ništa. Nisam siguran da li sam do tada već bio zabrinut...“ Glas mu je utihnuo. Nije skretao pogled s poljane iza mene. „Ne znam. Možda jesam. Nije baš da smo razgovarali svakog dana. Samo, ako nekome pošaljete dva-tri SMS-a i zatim mu ostavite nekoliko glasovnih poruka, počnete da se pitate šta se dešava.“ Oči su mu skrenule prema meni. „Ja živim južno od Lidsa, tako da imam više od sto kilometara vožnje do ovamo. Nije baš da mogu samo da navratim da vidim jesu li dobro. Bio je ponedeljak, filijala je bila otvorena, tako da sam imao klijente i dogovorena gledanja kuća. Bio sam zauzet.“

Rekao je to kao da je to bila odluka koju svako može da razume, ali glas ga je odao. Proveo je svaki dan u poslednjih dve i po godine žaleći što nije reagovao brže, jer vožnja od sto kilometara nije ništa kada to radite za ljude koje volite. Da li bi bilo drugačije da je sve ostavio i došao ovamo u ponedeljak 2. novembra? Ili su, kao što je i policija pretpostavila, Perijevi i ostale porodice iz Blek Gejla do tada bili već odavno nestali? Problem je bio što niko to nije znao zasigurno. To je bilo ono što ga je kopkalo i mučilo.

„Pa, kada ste najzad došli ovamo?“

„Kada me je Rina Blejk pozvala u utorak 3. novembra.“

Prelistao sam notes da nađem neke pojedinosti, koje sam zapisao prošle noći kod kuće u Londonu, dok sam pregledao članke na internetu o nestanku ljudi u Blek Gejlu. Kris, Lora Gibs i njihov sin tinejdžer Mark bili su porodica koja je živela na farmi. Za Patrika i Frančesku Peri sam već znao. U kući pored njih živeli su sedamdesetogodišnji Randolf Solomon i njegova šezdesetčetvorogodišnja partnerka Emilin Vilson. I na kraju, u

poslednjoj kući, bio je penzionerski par Džon i Frida Dejvi. On je imao šezdeset osam, a ona šezdeset pet godina, a Rina Blejk je njihova ćerka.

„Kako ste upoznali Rinu?“ upitao sam.

„Sreli smo se nekoliko puta kada smo oboje bili ovde u poseti roditeljima. Ona je znala da imam svoju agenciju za nekretnine u Lidsu, tako da je znala gde da me nađe. Nazvala me je i rekla da je pokušala da dobije na telefon mamu i tatu, i da se nijedno od njih ne javlja. Ona i Frida su se čule svakog dana – bukvalno svakog dana. Rekla je da je njena mama često zvala samo da pita kako je Rini prošao dan. Mislim da je ona ponekad umela da bude neka vrsta mama kvočke, ali Rina je rekla da to njoj nije smetalo. Rekla je da je Frida bila sjajna majka.“

„Rina živi u Kembridžu, zar ne?“

„Tako je. Tako da je bila još dalje nego ja.“ Ros je pogledao prema vresištu; približavala nam se oluja, oblaci su bili otežali. „Rekla je i da je pokušala da pozove moje roditelje na kućni broj, pa Gibsove, zatim Randolfa i Emilin, ali nije mogla da dobije nikog, pa je pitala da li bih ja mogao da razgovaram sa mamom i tatom – možda da pokušam da ih pozovem na njihove mobilne telefone – i vidim mogu li da odu do njenih roditelja. Tada sam joj rekao da ni ja ne mogu da dobijem svoje roditelje. Počeo sam da paničim. Oboje smo.“

„Znači, onda ste se zaputili ovamo?“

On je klimnuo glavom. „Čim sam došao ovde, znao sam da nešto nije u redu. Bilo je tako mirno. Kris i Lora su obično bili napolju na farmi: Kris je obično popravljao mašine, ili radio na traktoru, ili u šupama. Mark je takođe često bio tu. Imao je devetnaest godina i išao na poljoprivredni fakultet, ali kad god nije bio dole u Bradfordu, pomagao je roditeljima.“ Zastao je i pokazao na zgradu pored kuće njegovih roditelja. „Emilin je takođe uvek bila napolju. Volela je svoju baštu i bila je u njoj i po kiši i po suncu. Ali tog dana nigde nije bilo nikoga. Pritom su sve kuće bile zaključane. Sve je bilo samrtno tiho.“

Ja sam ćutao i gledao u vresište.

Policija je izvršila tri odvojene pretrage okolnog područja u nedeljama posle nestanaka – drugi i treći put sa psima obučenim za pronalaženje leševa – i ništa nisu pronašli. Nije bilo ni tela ni odeće, ničega što je pripadalo bilo kome od devet nestalih stanovnika Blek Gejla. Dva meseca kasnije došli su i s helikopterom sa specijalnim kamerama koje mogu da otkriju nedavno raskopanu zemlju – i na taj način moguća grobna mesta

– ali ni od toga nije ispalo ništa. Pre toga nisu pronašli ni neidentifikovane tragove guma na površinskom blatu na putu ka selu i na putevima u okolini, nije bilo nikakvih dokaza da su neka vozila – osim Rosovog i Blekgejlaca – prošla tu uoči dana nestanka. Ovako daleko od grada nije bilo nikakvih sigurnosnih kamera, niti je bilo svedoka ikakvih sumnjivih događaja u okolini Blek Gejla. Policija je zaključila da je poslednji fizički kontakt koji je iko imao sa selom bio kada je poštar doneo pisma Dejvjevima i Gibsovima u subotu 31. oktobra.

Ili je bar to bio poslednji kontakt koji je policija uspela da utvrdi.

„Oni smatraju da se to dogodilo odmah posle Noći veštica“, rekao je Ros prigušenim glasom. Gledao je od jedne kuće do druge kao da snagom volje primorava nekoga – *bilo koga* – da izađe na ulazna vrata. Pogled mu se najzad zaustavio na farmi. „Nisam mogao to da vidim spolja, ali kada je policija provalila vrata farmerske kuće, bilo je očigledno da su Gibsovi priređivali večeru za neko društvo. Iako je sve bilo pospremljeno – svi tanjiri, hrana, piće – sve je bilo doterano u stilu Noći veštica: znaš već, paukove mreže, bundeve, tave stvari.“

„Ali ostatak kuće je bio uredan?“

„Da. Besprekorno.“

„Sve kuće su bile uredne, zar ne?“

„Da“, ponovo je rekao on. „Sve su ostavljene u savršenom stanju.“

Ali ne sumnjivo čiste – ne namerno oribane kako bi se sakrili dokazi – samo pometene i usisane, sa pospremljenim stvarima, isključenim električnim uređajima, kao da su svi stanovnici otišli negde na odmor. Ali nisu, bar ne u inostranstvo: u dosijeu su istražitelji naveli da su svih devet nestalih seljana odneli sa sobom svoje novčanike ili tašne, kao i mobilne telefone, koji posle nisu registrovani ni u jednoj baznoj stanici posle Noći veštica jer nikada više nisu uključeni. Ali nisu odneli svoje pasoše.

„I nisu poneli nikakvu odeću sa sobom, zar ne?“

„Tačno.“

„Ni kofere?“

„Ništa“, odgovorio je Ros. „Ništa ne nedostaje ni iz jednog ormara – ili ništa što bi moglo da se primeti, u svakom slučaju. Mislim, kada se ide na odmor, obično ostane *neka* praznina u ormaru, ali u maminoj i tatinoj sobi, a i u spavaćim sobama svih ostalih, izgleda kao da baš ništa nije odneto. I kao što sam malopre rekao, nisu odneti ni koferi. Ni drugi prtljag. Sve je to tako...“ Odmahnuo je glavom. „Uvrnto.“

Svakako bi bilo uvrnuto da je zaista u pitanju odmor. Ali to što niko od njih nije koristio nikakav bankomat ni kreditnu karticu, i što su im mobilni telefoni bili isključeni – i nikada više uključeni – od otprilike deset sati u Noći veštica, a svi su poslednji put locirani u Blek Gejlu, zaista ne ukazuje na to da su otišli na putovanje, bilo da je ono unapred planirano, bilo da se radilo o odluci u trenutku. Pa zašto su onda odneli novčanike? Zašto su poneli mobilne telefone?

„Policija je došla do mnoštva fotografija sa klauda“, rekao je Ros. „Tako su znali za večeru na Noć veštica. Metapodaci, ili šta već.“ Usiljeno se osmehnuo. „Sve te slike bile su na telefonu Krisa Gibsa. Znaite već, selfiji i takve stvari. Policija mi je pokazala nekoliko. Izgledaju kao da se dobro zabavljaju. Opušteni. Kao što rekoh, svi su se uvek dobro slagali.“

Ja sam takođe video neke od fotografija koje je Kris Gibs snimio.

U policijskoj bazi podataka postojala je mogućnost da se slike vide u mnogo boljoj rezoluciji, ali morao sam da se zadovoljim odštampanim slikama niske rezolucije, koje su mi date. Ipak, i one su bile dovoljno dobre zasad. Iako malo mutne, jasno su prikazivale ono što je Ros ispričao o večeri za Noć veštica: četiri para – a takođe i Mark Gibs, koji se video na većem broju slika – i svi su se dobro provodili.

„Svi su imali maske za Noć veštica“, napomenuo je Ros. „Mislim da je jednu od slika Kris morao da snimi pomoću tajmera na telefonu, pošto su na njoj svih devetoro, svi sa maskama na licu.“ Zaustio je da kaže još nešto, a dah mu je zastao u grlu. „Mama i tata...“

Sačekao sam da se pribere.

„Nosili su one glupe maske zombija.“

Isprva je to izgledalo kao nebitan, skoro komičan detalj, ali upravo su to detalji čiji značaj raste što je osoba duže nestala. Postaje element na koji se porodice fiksiraju kada ostanu napuštene, ludilo u kome pokušavaju da pronađu racionalne odgovore. Da li je bilo nečega u tom izboru maski? Da li je to bio neki znak? Da li je to nešto značilo? Rosovi roditelji su tamo negde napolju, možda mrtvi, ali možda i živi. I što je on više razmišljao o tome, postajalo mu je sve značajnije.

Za Rosa Perija, izbor maske bio je neka vrsta predznaka.

Oluja je počela da se pojavljuje na nebu iznad nas: u vazduhu se osećao nabo, i mada sam skoro mogao da ga osetim na koži, nisam razmišljao o tome.

Razmišljao sam o proslavi Noći veštica.

Za medije je to bio pravi poklon: tri starija para i farmer i njegova porodica, svi nestali bez traga, da više nikada ne budu viđeni, i to u noći kada svet slavi čudovišta, duhove i neobjašnjive pojave. To je omogućilo novinarima da proguraju ideju da bi Noć veštica na neki način mogla da bude uzrok onome što se dogodilo u Blek Gejlu, da nešto ovako čudno, ovako neobjašnjivo, može da se dogodi samo u poslednjoj noći oktobra. A što je policija više pokušavala da iznese nešto opipljivo, čime bi se tome suprotstavila – neki neoboriv dokaz, neku teoriju koja menja ovu priču – ideja se sve više učvršćivala među ljudima.

Posle dve i po godine, slučaj već odavno nije prisutan na naslovnim stranicama, a većina ljudi više ga se i ne seća, ali u internet člancima o toj noći, zamisao o Noći veštica kao glavnom uzroku nestanka i dalje je duboko usađena, a ta ista slika je skoro uvek glavna ilustracija. Ona je postala sinonim slučaja: naslovnica jednog od najvećih tabloida u zemlji od 5. novembra, dva dana nakon što je Ros pozvao policiju. Naslov je glasio KUĆA DUHOVA. Ispod njega je bio podnaslov: *Kao neka priča iz Zone sumraka...* Ispod naslova i podnaslova bila je i sada već dobro poznata slika farme, napuštene i mračne.

Ona više nije izgledala kao dom.

Izgledala je kao mauzolej.

4

Kuća Perijevih je unutra bila čista, a prostorije u prizemlju uredne i lepe. Ros ne samo da je vodio računa o imanju, nego je ostavio sve isto kao dana kada su njegovi roditelji poslednji put bili ovde. Dopunjivi osveživač vazduha ostavljen je da radi u hodniku, verovatno da se odagna me-mljivi vonj kuće u kojoj niko ne živi i u koju ne ulazi svež vazduh, ali sve ostalo je izgledalo upravo kao na fotografijama priloženim uz originalni izveštaj Policije Severnog Jorkšira.

Obrisao sam noge na otiraču – a zatim pogledao raspored prostora: ispred mene je bilo stepenište, a iza kuhinja, kroz koju se izlazilo u zastakljenu baštu; sa leve strane je bio veliki dnevni boravak s kožnim sofama. Pod u hodniku bio je od hrastovine, a na zidu ispod nagiba stepeništa nalazilo se pravo gnezdo porodičnih fotografija, postavljenih u obliku stabla. U sredini sam video Patrika i Frančesku Peri, a zatim na ivicama širu porodicu, kako sam pretpostavio, ali je najviše bilo Rosovih